

EU áp dụng CBAM, hàng hóa của Việt Nam ảnh hưởng ra sao?

10:14 02/10/2023

Theo chuyên gia về chuyển đổi xanh thì: “Cơ chế điều chỉnh biên giới carbon” (CBAM) của Liên minh Châu Âu (EU) có tác động trực tiếp đến 04 ngành công nghiệp của Việt Nam là sắt thép, xi măng, phân bón và nhôm. Thực tế, đây không phải là những ngành xuất khẩu mạnh của nước ta sang EU. Vì vậy, trong ngắn hạn, xuất khẩu tổng thể của Việt Nam sang EU sẽ không bị ảnh hưởng nhiều.

Từ ngày 01/10/2023, 06 loại hàng hoá thải ra nhiều carbon nhất trong quá trình sản xuất được Liên minh Châu Âu xác định là sắt thép, xi măng, phân bón, nhôm, điện và hydro sẽ được yêu cầu tuân thủ các nghĩa vụ báo cáo về tiêu chuẩn khí thải theo cơ chế CBAM.

Ảnh chỉ có tính chất minh họa, ảnh internet.

Hàng hoá Việt Nam sẽ ảnh hưởng thế nào khi EU áp dụng Cơ chế CBAM? Và đâu là việc cần làm từ cả phía cơ quan quản lý Nhà nước và doanh nghiệp để đáp

ứng các tiêu chuẩn ngày càng cao của thị trường EU - đối tác thương mại hàng đầu của Việt Nam (thị trường xuất khẩu lớn thứ ba, thị trường nhập khẩu lớn thứ năm của Việt Nam).

TS. Nguyễn Văn Hội, Viện trưởng Viện Nghiên cứu chiến lược chính sách Công Thương, Bộ Công Thương đã dẫn chứng thực tế số liệu mặt hàng sắt thép của Việt Nam xuất khẩu vào thị trường EU 8 tháng năm 2023 như sau: "Những mặt hàng mà chúng ta hiện nay xuất khẩu nhiều vào Châu Âu, đặc biệt nhất là trong đó các mặt hàng sắt thép. Riêng 8 tháng đầu năm 2023 mặt hàng sắt thép xuất khẩu vào EU đã tăng gấp đôi, tức là hiện nay - tính đến hết 8 tháng đạt 2,31 triệu tấn, chiếm trên 30% tổng lượng xuất khẩu sắt thép của Việt Nam trong 8 tháng đầu năm 2023...".

Như vậy, là đã có những mặt hàng xuất khẩu của Việt Nam phải tuân thủ các nghĩa vụ báo cáo về tiêu chuẩn khí thải theo CBAM của EU. Nếu không đảm bảo đúng các tiêu chí và tuân thủ đúng lộ trình của CBAM, các nhà sản xuất 06 loại hàng hoá kể trên muốn xuất khẩu vào EU sẽ phải mua “chứng chỉ khí thải” (hay còn gọi áp “thuế carbon”) - từ đầu năm 2026.

Đồng thời, Ủy ban Châu Âu sẽ đánh giá cách thức hoạt động của CBAM và xem xét khả năng mở rộng phạm vi sang nhiều sản phẩm và dịch vụ hơn.

Ảnh chỉ có tính chất minh họa, ảnh internet.

Về lâu dài, phạm vi của CBAM có thể được mở rộng để bao gồm cả phát thải gián tiếp và các lĩnh vực khác cũng như các sản phẩm sử dụng nhiều carbon – chẳng hạn như sử dụng nhiều năng lượng cho hoạt động sản xuất – kinh doanh; và tập trung vào các lĩnh vực cụ thể như: năng lượng, khoáng sản; sản xuất và chế biến một số loại thực phẩm (đường, tinh bột, khoai tây, cà chua; sản xuất một số sản phẩm dệt may; hoá chất, xây dựng...

Ông Nguyễn Hoa Cương, Phó Viện trưởng Viện Nghiên cứu quản lý kinh tế Trung ương (CIEM) cho biết: "Liên quan đến câu chuyện về EU hay liên quan đến việc

thị trường may mặc ở Bangladesh là một trong những ví dụ điển hình cho thấy rằng đây là xu hướng chung của toàn bộ thế giới. Nó chỉ là vấn đề thời gian, có thể sẽ sớm một chút hay muộn một chút; có thể nhiều ngành hơn một chút hay ít ngành một chút... nhưng mà rõ ràng đây là xu hướng không thể đảo ngược được. Tốt hơn hết là chúng ta nên chủ động - ngay cả với ngành mà chưa phải áp thuế cũng nên suy nghĩ rằng việc áp thuế nó chỉ xảy ra ngày một ngày hai, và rõ ràng yêu cầu về các sản phẩm đối với các thị trường cao cấp rõ ràng là yêu cầu cao hơn rất nhiều."

Chuyên gia kinh tế, Tiến sỹ Vũ Đình Ánh nêu quan điểm: "Các chứng chỉ carbon cũng như các biện pháp để bảo vệ môi trường, chống biến đổi khí hậu thì ở Việt Nam chúng ta cũng đang trong quá trình tiến hành xây dựng và triển khai trong thời gian tới."

Theo Tiến sỹ Ánh, việc thực thi các yêu cầu hay quy định của thị trường EU sẽ giúp cho chúng ta không chỉ thúc đẩy từ phía các doanh nghiệp mà còn giúp cho chúng ta trong vấn đề hình thành các khuôn khổ pháp lý, các cơ chế, chính sách cũng như sự hỗ trợ của các cơ quan chính quyền, cơ quan chức năng trong vấn đề hỗ trợ doanh nghiệp thông qua các công cụ hữu hiệu để giúp cho chúng ta bảo vệ môi trường cũng như chống biến đổi khí hậu...

Vũ Hoàng (t/h)